

Ми смо имали у време старе Југославије, пре Другог светског рата, политичке предузетнике. Сада се појављују предузетници у политици и то је значајна разлика, изјавио је Жарко Пуховски недавно на међународној конференцији нове борбе за еманципацију. Ово разликовање између политичких предузетника и предузетника у политици свакодневно можемо препознати у нашем политичком животу, оно је најочитији израз губљења поштовања и заступања основних моралних и демократских начела у савременој политици. Преминација предузетника у политици сведочи о томе да је она престала да буде друштвена активност прожета моралним начелима и темељним демократским идеалима, али такође и очито израз свеопште деградирајуће прагматизације политике и нестајања потребе да се она осмишљава на основу одређеног корпуса политичких идеја и теоријских концепата. То је сведочанство о дубокој сраслости личних и политичких интереса који су у потпуности поравнани.

Данас видимо да се остварује предвиђање да у политици морал нема шта да тражи јер он је резервисан само за оне који не схватају динамику савременог политичког деловања. Тери Инглтон је говорио о идеолошком разоружавању Запада јер он више не верује ни у шта, а пред собом има непријатеља који веру остварује у свом непосредном постојању. И ми у нашим политичким приликама можемо готово опипати сву празнину и бесмисао идеолошког разоружавања и недостатка поуздања и вере у темељне демократске идеје и моралне идеале хуманог друштва.

Наша верзија политике схваћене као друштвени простор из кога је ишчилела свака начелност и идеолошка принципијелност могли смо јасно препознати у изјави лидера СПС-а Ивице Дачића: „У политици нема много сталних пријатеља и непријатеља. Као што Енглези кажу, стални су само интереси“.

Имамо актуелну ситуацију у којој политика спада у најпрезренију делатност, а политичке странке у најомраженије организације које су једино у функцији одбране својих партијских властодржачких интереса.

Прва реакција на овако срочену изјаву могла би бити садржана у оној знаменитој

реченици Николе Пашића: „Какви сте ви Енглези, такав сам ја Гледстон“. Међутим, у питању су много важније одреднице савремене политике у практичном и теоријском смислу. Пре свега ова крилатица о сталности интереса више се везује за заступање државних интереса Гордог Албиона у вођењу њихове спољне политике

али тешко да би се могло бранити њено универзално важење у обликовању политике у демократском друштву у коме и предузетници у политици морају да се придржавају одређених демократских принципа и моралних обичаја.

Наше схватање предузетништва у политици се доживљава као брисани простор политичког прагматизма у коме је остатак на власти једини интерес који важи пре свега у партијским трговинама и политичко интересном предузетништву чија је последица потпуно разарање сваке начелности у политици. Зато и имамо актуелну ситуацију у којој политика спада у најпрезренију делатност, а политичке странке у најомраженије организације које су једино у функцији одбране својих партијских властодржачких интереса. Ову тенденцију можемо препознати и у изјавама других функционера владајућег режима.

Душан Петровић,
потпредседник ДС

најбоље

је демонстрирао до које мере се више не одвајају страначки и државни интереси. “Влада Србије и Демократска странка ће до краја 2011.

или почетком 2012.

године изаћи пред грађане с врло јасном рекапитулацијом свега онога што смо учинили и с јасним планом који ће бити преизборни програм“.

О јадном стању демократије у Србији најбоље говори наступ председника ДС и Републике Србије на прослави дана Безбедносно-информативне агенције. “БИА је дала суштински допринос развоју друштва, решавању низа безбедносних изазова са којима се земља суочавала претходних деценија, што је допринело и политичком кредибилитету Србије у свету, као и угледу српског народа. Резултати су постигнути и да није било њих, не би било ни демократије на овом нивоу у Србији. Демократија је данас на највишем нивоу имајући у виду целокупну историју.“

Ако је БИА најважнији гарант развоја демократије у Србији онда заиста морамо бити веома забринути за развој демократског капацитета нашег друштва. Посебно је проблематична оцена о највишем нивоу демократије у нашој целокупној историји. Тиме се само демонстрира забрињавајућа необјективност и одсуство сагледавања реалних политичких процеса. Социјалистичка партија Француске је преузела амерички модел непосредног избора кандидата за председничке изборе. Вођена је бурна изборна кампања у којој је учествовало више веома озбиљних кандидата. У други круг ових

страначких изора изашло је више од пет посто укупног бирачког тела Француске (2.665.000 бирача) иако француска Социјалистичка партија има око 200.000 чланова. Ако упоредимо одржавање непосредних избора у Демократској странци пре неколико месеци, доћи ћемо до поражавајућих закључака јер су избори изведени по моделу старог доброг једнопартијског система у коме су управо службе безбедности имале веома значајну улогу.

Сви актуелни протести који се данас одвијају широм света говоре о драматичном краху овако партитократски схваћене политике која је сама себи постала циљ урушавајући при томе политику као залагање за остварење јавног добра и друштвеног интереса.

Растућа стопа апстинената довољно говори да овакво партијско трбухозборачко заступање и схватање политике само проширује простор апатије и дезангажовање грађана. Сви актуелни протести који се данас одвијају широм света говоре о драматичном краху овако партитократски схваћене политике која је сама себи постала циљ урушавајући при томе политику као залагање за остварење јавног добра и друштвеног интереса. У нашим политичким околностима као да се оваплотио непринципијелни компромис и бескичмени опортунизам о коме је говорио Артур Кестлер у својој аутобиографији карактеришући програм немачких социјалиста у време трајања Вајмарске Републике. Зато није изненађење да се грађани најчешће доживљавају као топовско месо за личне интересе политичких лидера и њихових апаратчика како је то означио Милан Бешић закључујући свој коментар политичких односа у Црној Гори. Ова оцена се може у потпуности преузети и за стање у Србији.

Губитак везаности за традиционалне политичке вредности левице и деснице настао је као логични и очекивани резултат опште политичке релативизације сваке идеолошке концепције настале као израз апсолутизације искључиво партијски схваћеног интереса у коме нема места за велике и озбиљне теријске расправе и афирмацију осведочених идеја и идеала хуманизма и демократије. Левица није, чини се, приметила да је постала врло слична десници

енио је Ж

Сарамаго.

То је најизразитији пример како се свеважећи политички прагматизам јавља као средишња тачка у разарању неопходне потребе да се јасно разграничавају и профилишу политичке и идеолошке позиције, а не да се прихвати све агресивнија и погубнија постполитика у којој више демократске идеје, политички идеали и елементарна начелност немају више никакав озбиљан утицај. Важно је да се остварују неприкосновени партијски интереси јер су једино они вечни и

омогућавају потпуну релативизацију политичког живота и отварају могућност за стварање владајућих коалиција у којима су партије немају никаквих стварних политичких и идеолошких додира. Зато је и сасвим логично да се већ одвија припрема терена за могући улазак Либерално демократске партије у власт као део фарсичног политичког помирења које је омогућило функционисање садашње владајуће коалиције.

Након овако оствареног политичког договора и бескрупулозне партијске трговине пробијена је и она последња баријера која је отворила могућност да су у Србији престали да важе и делују основни стандарди који чине политички живот демократске заједнице: подржавање и заступање одређених програмски јасно профилисаних политичких начела, поштовање воље бирача исказане на изборима, промовисање и придржавање основних моралних вредности, али и искрена приврженост политичким принципима заступаним у изборној утакмици, подела власти, делатна јавност и развијање критичке свести и дијалога, политичка одговорност и поштовање уставом загарантованих права и слобода. Све је то данас погажено да бисмо три и по године након овако беспринципијелно констатисане и вођене владајуће коалиције дошли у ситуацију да главни политички слоган буде садржан у тврдњи да су само интереси у политици битни и пресудни.

Губитак везаности за традиционалне политичке вредности левице и деснице настао је као логични и очекивани резултат опште политичке релативизације сваке идеолошке концепције настале као израз апсолутизације искључиво партијски схваћеног интереса у коме нема места за велике и озбиљне теријске расправе и афирмацију осведочених идеја и идеала хуманизма и демократије

То су катастрофалне последице преовлађујућег политичког убеђења да је предузетништво у политици ослобођено сваког обзира, пристojности, начелности и привржености одређеном корпусу идеја и вредности од којих је и саткана политика. Тако смо и дошли на ивицу огољене политике у којој влада само дух прагматичног предузетништва јер се он може обезбедити само најприземнијом политичком трговином и непринципијелним коалицијским ангажманима. Очигледно је да су наши политички прагматисти на путу без повратка јер њих више не занима било какав смисао политике, већ само испразна глорификација инфантног залагања да су једино њихови интереси важни и да само они одређују сврху постојања једне политичке заједнице. Међутим, политика је древна људска делатност настала још у време када су политичке идеје и идеали имали велику покретачку снагу и моћ јер се она једино тако и може развијати и легитимизовати,

Наши предузетници у политици

Пише: Маринко М. Вучинић
среда, 16 новембар 2011 16:45

а неприхватљиво је свако њено свођење на тзв. прагматичну вештину закључивања коалиција у чијој основи је управо негација основних идеја на којима почива демократско друштво.

То може владајућим странкама донети остваривање њихових посебних интереса, али дугорочно ствара погубне последице.

Оне се огледају у све већем окретању леђа бирачког тела великим партијама, забрињавајући недостатак нових идеја и људи, све очитија немогућност да се на адекватан начин да одговор на изазове времена.

Политика тако постаје само неугледни и све мање цењени привезак политичких странака у чијој мatici је одбрана партијских интереса, а све остало је немоћна и сувишна интелектуалистичка тлапња која не може да заустави процес у коме превагу односи свепрожимајући и свемоћни политички прагматизам и уносно политичко предузетништво.